Gintaras Kaltenis

Senuoju pašto keliu – žirgais ir karietomis

Utenos rajono savivaldybė
Meras – Alvydas Katinas
Kultūros skyriaus vedėja –
Jūratė Misiūnienė

Jonavos rajono savivaldybė
Meras – Mindaugas Sinkevičius

Marijampolės savivaldybė
Meras – Vidmantas Brazys

Anykščių rajono savivaldybė
Meras – Kęstutis Tubis
Vicemeras – Sigutis Obelevičius
Vyriausioji specialistė kultūrai ir
turizmui – Audronė Pajarskienė

Kalvarijos savivaldybė
Meras – Vincas Plikaitis
Administracijos direktorė –
Jurgita Čerkauskienė
Švietimo ir ugdymo skyriaus vedėja –
Danutė Lisauskienė

Ukmergės rajono savivaldybė
Meras – Rolandas Janickas
Mero patarėja – Laima Gambickienė

Zarasų rajono savivaldybė
Meras – Nikolajus Gusevas
Savivaldybės administracijos
direktoriaus pavaduotojas –
Ernestas Jurevičius

Prienų rajono savivaldybė
Meras – Alvydas Vaicekauskas

Gintaras Kaltenis

Senuoju pašto keliu – žirgais ir karietomis

Skiriu bendražygiams ir Lietuvos pašto šimtmečiui

Dėkoju visiems parėmusiems albumo leidybą

656.801(474.5)(091)(084)
K
UDK 656.8(474.5)(084)
Ka235

Gintaras Kaltenis
Senuoju Pašto keliu – žirgais ir karietomis

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka (Vytauto g. 20)
Informacijos skyrius Nr. 70
Invent. Nr. 17/4804

ISBN 978-5-415-02455-1

© Gintaras Kaltenis, 2016
© Leidykla VAGA, 2016

Turinys

6 / Senuoju pašto traktu
8 / Stambieji žemaitukai – lietuviški važiuojamieji žirgai
10 / Pašto kelias nuotraukose ir išgyvenimuose
12 / Pasiruošimas ir parengtis
18 / Rundalė
28 / Riešė
32 / Nesteris. Istorinio žygio pradžia – pasienio kaimelis
36 / Adamova. Pašto karieta per Latgalą
44 / Rezeknė
46 / Malta
54 / Agluona
64 / Malinuova
68 / Daugpilis. Nauji seni Nikolajaus vartai
80 / Latgala baigiasi Medumi
86 / Zarasai. Sėlių aikštė
100 / Vasaknos ir Dusetos
108 / Diližanai ir karietos
110 / Utena
124 / Siauruko robin hudai
136 / Šventupė
148 / Ukmergė. Ūkio mergos Vilkmergėje
158 / Vepriai
164 / Jonava
176 / Turžėnai
182 / Karmėlava
192 / Kaunas. Žemyn upe
202 / Veiveriai
214 / Šaukinys „Pociūnai“
216 / Marijampolė
222 / Kalvarija
234 / Suvalkai. Tėvynės kodas
246 / Augustavas
252 / Raigardas
262 / Nečkovas
266 / Lomža
272 / Miastkovas
278 / Makovica
282 / Beno ranča
288 / Varšuva
298 / Žygyje dalyvavo
302 / Žygio žirgai

Kaltenis, Gintaras
Ka235 SENUOJU PAŠTO KELIU – ŽIRGAIS IR KARIETOMIS / Gintaras Kaltenis – Vilnius: Vaga, 2016. – 304 p.: 450 nuotr., 14 maršruto žemėl.

ISBN 978-5-415-02455-1

Tekstų ir nuotraukų albume linksmai ir šmaikščiai pasakojama apie 2014 m. „Klajūnų klubo" surengtą kelionę istoriniu arklių pašto traktu Sankt Peterburgas–Krokuva–Varšuva. Apie šio kelio istoriją ir reikšmę Lietuvai parašė prof. L. Klimka, apie gyvąjį paveldą – žemaitukus – E. Musteikis, apie fotoalbumą – S. Paukštys. Pateikta per 450 nuotraukų, 14 maršruto žemėlapių.

UDK 656.8(474.5)(084)

Gintaras Kaltenis
Senuoju pašto keliu – žirgais ir karietomis

Nuotraukų albumas

Redaktorės
Ona Balkevičienė
Auksė Gasperavičienė

Viršelio dailininkas ir maketuotojas
Rimantas Tumasonis

19 apsk. leid. l. Tir. 600 egz.
Knygos lankai atspausdinti ant *Arctic Silk* 130 g/m^2 popieriaus.

Spausdino
UAB Balto Print
Adresas: Utenos g. 41A,
Vilnius LT-08217

RĖMĖJAI

Foto Sąjūdis
įamžink ir įsiamžink!
parodos, renginiai, leidyba

Otkutiur
Reklamos agentūra

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

Prancūzijos instituto (l'Institute de France) Bibliotekos direktorė p. Mirelle Pastoreau

KLAJŪNŲ KLUBAS

MAŽOJI RAGAINĖ

PAKRUOJO DVARAS
SODYBA • RESTORANAS • VIEŠBUTIS

UAB ANONYMUS

Asociacija
Laisvieji Raiteliai
Harmonija ir laisvalaikis su žirgais

ANNO 1907
VILNIAUS DEGTINĖ

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

ARKLIO MUZIEJUS

Vytautas Venskūnas

Danutė ir Jonas Vištejūnai

Jonas Pleckevičius

Saulius Pilinkus

Saulius Paukštys

Aurelijus Kinas

Marijampolės Petro Kriaučiūno
viešoji biblioteka
000236734

PASKUI PAŠTO KARIETĄ

Po 180 metų istoriniu arklių pašto traktu „Sankt Peterburgas–Kaunas–Varšuva“ vėl riedėjo pašto karietos. 2014-ųjų pavasarį beveik keturias gegužės savaites pasikeisdami jas traukė 10 stambiųjų žemaitukų veislės žirgų. Pagal senovinius modelius pagamintos karietos (keturkinkė – 1,5 t, dvikinkė – 750 kg) įveikė daugiau nei 800 km. Keliavo daugiau nei 20 žmonių komanda – važnyčiotojai, „paštininkai“, logistikos vadybininkai, istorikai, savanoriai, fotografai ir spaudos atstovai. Ši ekspedicija – visuomeninė „Klajūnų klubo“ misija – įvykdyta bendradarbiaujant su savivaldybėmis, Vyriausybe ir privačiais rėmėjais.

Kelionė prasidėjo nuo Rusijos ir Latvijos pasienyje esančio Nesterio kaimelio – dėl Rusijos agresijos Ukrainoje ir Krymo okupacijos teko atsisakyti (laikinai...) „rusiškosios“ trakto dalies.

Pašto trakto istorija mena daug Lietuvai svarbių įvykių ir asmenybių. Po Napoleono karo, po Lietuvos-Lenkijos sukilimų ilgai ir sunkiai statytas, 1836 m. jis atvėrė carinei Rusijai duris į Vakarus, taip pat tapo politine, ekonomine bei kultūrine gysla ir Lietuvai: iš Europos tekėjo naujos idėjos, vystėsi miestai, pramonė, transportas, prekyba. Galų gale tai suteikė galimybę išsilaisvinti iš žiaurios ir visa naikinančios okupacijos.

Šiuo, jau trečiu, ilgo nuotolio kultūriniu-edukaciniu žygiu žirgais siekta atkreipti dėmesį ir į gyvąjį Lietuvos paveldą – žemaitukus. Kad svarbiausius Lietuvos istorijos įvykius menanti ir viena seniausių Europoje žirgų veislių neišnyktų, raginame juos auginti ir pritaikyti turizmui, sportui, ūkiui.

Ekspedicijos tikslas plačiąja prasme – paraginti visas keturias „Pašto kelio tautas“ persvarstyti tarpusavio istoriją: ją įvertinti iš naujo, išryškinti kai kuriuos praeities aspektus. Būtina iš to pasimokyti. O pasimokius ir išsiaiškinus Pašto kelias yra dar vienas pagrindas kaimynams bendrauti ir bendradarbiauti. Daug dėmesio kelionėje skirta ir mūsų krašto istorijai, santykiams su kaimynais.

Fotoalbumo tekstų ir nuotraukų autorius – publicistas, knygų autorius, fotografas, keliautojas, Lietuvos žurnalistų sąjungos, Lietuvos geografų draugijos, tarptautinės raitelių gildijos *Long Riders Guild* narys Gintaras Kaltenis, dalyvavęs istoriniuose žygiuose žemaitukais prie Juodosios jūros ir į Krokuvą (Valdovų meilės keliu). Autorius linksmai ir šiek tiek ironiškai, gal kiek filosofiškai, o svarbiausia – lengvai skaitomu tekstu pasakoja apie žygio-misijos, vežant paštą, kasdienybę, nuotykius, susitikimus.

Trumpą apžvalgą apie arklių Pašto kelio istoriją ir jo reikšmę Lietuvai specialiai šiam albumui parašė etnologas, Lietuvos edukologijos universiteto profesorius, Lietuvos kraštotyros draugijos pirmininkas Libertas Klimka, apie žemaitukus, gyvąjį istorinį paveldą – žirgų paveldo tyrinėtojas, muziejininkas Egidijus Musteikis, įžvalgą fotoalbumui – Lietuvos fotomenininkų draugijos narys, knygų autorius, visuomenininkas Saulius Paukštys.

Šis tekstų ir nuotraukų albumas – istorinė ir kultūrinė relikvija. Ji skirta Lietuvos pašto 100-mečiui (paštas vienais metukais vyresnis nei Lietuvos Respublika), „žmonėms nepasėdoms“ – kelionių mėgėjams, žirgų ir karietų fanams, šiaip visiems, kas myli istoriją ir savo kraštą.

Smagaus!

Surašė

Onoras de Balzamas

7502455
€ 65.00

ISBN 978-5-415-02455-1
9 785415 024551